

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 เดือนกรกฎาคม-เดือนกันยายน 2564

การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทย โดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก

DEVELOPMENT OF ACTIVITY PACKAGE TO PROMOTE THAI LANGUAGE COMMUNICATIVE SKILLS USING SCIENCE CONTEXT FOR UPPER SECONDARY STUDENT ONGKHARAK SCHOOL, NAKHON NAYOK

จารุวี นวนสำเนียง, นพวรรณ ฉิมรอยลาภ*, ศิริรัตน์ ศรีสอาด**
Charuwee Nuansumniang, Nopphawan Chimroylarp*, Sirirat Srisa-ard**

นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2564,
e-Mail: charuwee.n@gmail.com

Student, Master of Education in Curriculum and Instruction, Kasetsart University, Academic Year 2564,
e-Mail: charuwee.n@gmail.com

(Received: 2021, March 31; Revised; 2021, April 21; Accepted: 2021, May 5)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก ที่สมัครเป็นสมาชิกชุมนุมภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดกิจกรรม 3) แบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาไทย และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ นำเนื้อหาในบริบทวิทยาศาสตร์

* อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, e-Mail: fedunwc@ku.ac.th
Lecturer, Faculty of Education, Kasetsart University, e-Mail: fedunwc@ku.ac.th

** อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ e-Mail: siriratssa@hotmail.com
Lecturer, Faculty of Education, Kasetsart University, e-Mail: siriratssa@hotmail.com

มาส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทย ด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน จำนวน 4 กิจกรรม 2) ผลการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทย โดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์มีคุณภาพเหมาะสมระดับมากที่สุดทุกด้าน 3) นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีผลการประเมินทักษะการสื่อสารภาษาไทยในระดับผ่านเกณฑ์ขึ้นไป และ 4) นักเรียน มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ ในระดับพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม, ทักษะการสื่อสารภาษาไทย, บริบทวิทยาศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this research was to develop and study the effects of using activity package to promote Thai language communicative skills using science context for upper secondary students at Ongkharak School, Nakhon Nayok province. The sample was upper secondary students at Ongkharak School who participated in Thai club of the first semester in 2020. The sample was selected by purposive sampling technique. The research tools consisted of an activity package to promote Thai language communicative skills using science context, a checklist for the quality of the activity package, an evaluation form for Thai language communicative skills and a satisfaction survey form for the students. The research results showed that: 1) the activity package to promote Thai language communicative skills using science context was the activity package which applied science context to promote Thai language communicative skills including listening, speaking, reading and writing with the total of four activities, 2) the evaluation result of the activity package to promote Thai language communicative skills using science context was at the highest level in every aspect, 3) all students reached the “pass” level, and 4) the students’ opinions toward the activity package to promote Thai language communicative skills using science context for upper secondary students was at the highest level in every aspect.

Keywords: activity package, Thai language communicative skills, science context.

บทนำ

ทักษะการสื่อสารภาษาไทยเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาและเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) เพื่อปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม แต่ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในสถานศึกษากลับไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะภาษาไทยตามความมุ่งหวังที่ระบุไว้ตามตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การที่ผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ทุกด้านและไม่บรรลุตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่กำหนดว่า ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

จากความสำคัญของการสื่อสารภาษาไทยและสภาพปัญหาที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของผู้เรียน โดยผู้วิจัยพบว่า บริบทวิทยาศาสตร์ เป็นเนื้อหาที่มีความน่าสนใจ เนื่องจากวิทยาการ เทคโนโลยี และความก้าวหน้าต่าง ๆ ล้วนเป็นผลมาจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่ผสมผสานกับศาสตร์แขนงอื่น ๆ วิทยาศาสตร์ช่วยท้าทายความสามารถให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิด ทั้งการคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) นับว่าวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นต่อสังคม แทรกซึมอยู่ในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต จึงเป็นบริบทเนื้อหาที่เหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการสื่อสารให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะที่หลากหลายในลักษณะทักษะสัมพันธ์คือ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้เกิดการสัมพันธ์กันทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยชุดกิจกรรมที่ช่วยสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการสื่อสารจากกิจกรรมที่หลากหลายในบริบทวิทยาศาสตร์ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ต่อยอดความรู้ ความคิด และจินตนาการ สามารถนำความรู้ในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย

จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่า แนวคิดที่มีความน่าสนใจในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยคือ การเรียนการสอนแบบอิงบริบท (contextual teaching and learning) เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการกระตุ้นให้นักเรียนสร้าง

ความหมายของการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการกับบริบทในชีวิตประจำวันของนักเรียน (Johnson, 2002) การเรียนการสอนแบบอิงบริบทจะช่วยให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง สร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้และการประยุกต์ใช้กับบริบทต่าง ๆ ในชีวิต ตามบริบทหรือสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในบริบทหรือสถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตได้ (Crawford, 2001) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบอิงบริบทได้รับความสนใจจากนักการศึกษาจำนวนมากที่นำแนวคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และด้านภาษา จึงเป็นเหตุผลการวิจัยสนใจศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์เพื่อมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสารในบริบทที่น่าสนใจ ทำทลายความสามารถด้วยประสบการณ์ที่หลากหลาย และเกิดทักษะที่นำไปต่อยอดใช้กับสถานการณ์ในชีวิตได้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 570 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก ที่สมัครเป็นสมาชิกชุมนุมภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดกิจกรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 3) แบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาไทย เป็นแบบ Rubric Score และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้และทักษะการสื่อสารภาษาไทย

ชั้นที่ 2 สร้างชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวิเคราะห์เป้าหมายของทักษะการสื่อสารภาษาไทยและกำหนดทักษะที่ต้องการพัฒนา และวิเคราะห์บริบททางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อสร้างชุดกิจกรรม แล้วตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ

ชั้นที่ 3 ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยทดลองใช้ชุดกิจกรรมกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย และประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรม โดยผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยในกิจกรรมชุมนุมตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ใช้เวลาทำกิจกรรม 18 คาบ คาบละ 50 นาที นักเรียนจะทำกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมที่ 1 ตามลำดับไปจนครบ 4 กิจกรรม ทั้งนี้ระหว่างการทำกิจกรรม ผู้วิจัยจะประเมินผู้เรียนด้วยแบบประเมินทักษะการสื่อสารภาษาไทยที่สร้างขึ้น และกำหนดเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Rubric Score โดยแบ่งหัวข้อการประเมินเป็น 2 กลุ่ม คือ ทักษะที่ใช้ในการรับสาร ได้แก่ การอ่านและการฟัง ซึ่งมีเป้าหมายให้นักเรียนพัฒนาการจับใจความสำคัญ การตีความ แปลความ และการแสดงความคิดเห็นจากสารที่ได้รับ และทักษะที่ใช้ในการส่งสาร ได้แก่ การพูดและการเขียน โดย 1) ทักษะการพูด มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนพัฒนาการอธิบาย แสดงความคิดเห็น โน้มน้าวใจ และโต้แย้งได้ 2) ทักษะการเขียน มีเป้าหมายให้นักเรียนเขียนอธิบาย แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ สร้างผลงานการแต่งคำประพันธ์และงานเขียนบันเทิงคดีได้ โดยสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และประเมินความพึงพอใจของนักเรียน 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรม 5 ข้อ ครอบคลุมประเด็นความชัดเจนของคำชี้แจง การร่วมกิจกรรม การฝึกฝนทักษะการสื่อสาร การกระตุ้นการทำกิจกรรม และสื่อ/อุปกรณ์ ด้านเนื้อหา 5 ข้อ ครอบคลุมประเด็นความน่าสนใจของเนื้อหา ภาษา และรูปแบบของกิจกรรม เนื้อหาของกิจกรรม ความง่ายของกิจกรรม และความเหมาะสมของเวลาในการทำกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ และการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งเนื้อหาที่วิเคราะห์จะประกอบด้วย ทักษะในการพัฒนา เป็นทักษะสื่อสารภาษาไทย ทั้งการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียน และบริบทวิทยาศาสตร์ที่ใช้ เป็นองค์ความรู้

ทางวิทยาศาสตร์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเนื้อหาวิทยาศาสตร์ที่นักเรียนเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิจัย

1. ทักษะที่พัฒนามี 2 กลุ่ม คือ ทักษะที่ใช้ในการรับสาร ประกอบด้วย 2 ทักษะ ได้แก่ การอ่าน การฟัง และดู ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาการจับใจความสำคัญ การตีความและแปลความ และแสดงความคิดเห็นจากสารที่ได้รับ และทักษะที่ใช้ในการส่งสาร ประกอบด้วย 2 ทักษะ ได้แก่ การพูดและการเขียน โดยทักษะการพูดมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบาย แสดงความคิดเห็น โน้มน้าวใจ และโต้แย้งได้ ทักษะการเขียนมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนอธิบาย แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างผลงานการแต่งคำประพันธ์ รวมถึงงานเขียนบันเทิงคดีได้

2. บริบททางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พิจารณาจากเนื้อหาที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนทุกแผนการเรียน เข้าใจได้ ไม่จำกัดเฉพาะนักเรียนที่เรียนในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ รวมทั้งเป็นเนื้อหาที่มีความซับซ้อน ความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถและช่วงวัยของนักเรียน มีความทันสมัย ดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ด้วย ผู้วิจัยพบว่ามีเนื้อหาที่เหมาะสมจำนวน 10 เรื่อง และมีบริบทวิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาทักษะการสื่อสารจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ สิ่งมีชีวิต โลก อวกาศ หุ่นยนต์ และเทคโนโลยี ทั้งนี้คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเห็นและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยว่า ทั้ง 4 เรื่อง เป็นเนื้อหาที่ได้รับความสนใจสูงจากนักเรียนขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมจะใช้เป็นบริบทเนื้อหาที่ช่วยดึงดูดความสนใจ ช่วยกระตุ้นความคิดและจินตนาการของนักเรียนระหว่างการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทย นอกจากนี้เนื้อหาทั้ง 4 เรื่องข้างต้น ยังมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาทางด้านการจับใจความสำคัญ การตีความ แปลความ การอธิบาย แสดงความคิดเห็น การโน้มน้าวใจ และการโต้แย้ง รวมถึงการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ การสร้างผลงานการแต่งคำประพันธ์และงานเขียนบันเทิงคดีอีกด้วย

3. สื่อที่ใช้ในชุดกิจกรรม ผู้วิจัยเลือกสื่อประเภทงานเขียนความเรียงร้อยแก้ว ประกอบด้วย 1) ความเรียงขนาดสั้น 2) เรื่องสั้น และ 3) นิยาย ส่วนทักษะการฟังและดู ผู้วิจัยเลือกสื่อประเภทวีดิทัศน์ ประกอบด้วย 1) วีดิทัศน์สารคดีขนาดสั้น และ 2) วีดิทัศน์ภาพยนตร์ โดยแต่ละชุดกิจกรรมผู้วิจัยจะเลือกสื่อเรียงตามลำดับความยาวของเนื้อหาและความยากง่ายของกิจกรรมที่ต้องการให้นักเรียนได้ฝึกฝน แบ่งเป็น 4 กิจกรรม ได้แก่

1) กิจกรรมเรื่องทางรอด ใช้สื่อความเรียงขนาดสั้นในบริบทอวกาศ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ อ่านตีความและแปลความ การเขียนอธิบาย/แสดงความคิดเห็น และการพูดแสดงความคิดเห็น 2) กิจกรรมเรื่องปริศนากลางทะเลทราย ใช้สื่อเรื่องสั้นและวีดิทัศน์ขนาดสั้นในบริบทโลก มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน/ฟัง/ดู เพื่อจับใจความสำคัญ ตีความและแปลความ การเขียนอธิบาย และการแต่งคำประพันธ์ 3) กิจกรรมเรื่องผู้พิทักษ์สัตว์พิเศษ ใช้สื่อวีดิทัศน์ภาพยนตร์ในบริบทสิ่งมีชีวิต มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง/ดูเพื่อจับใจความสำคัญ อ่านตีความและแปลความ การเขียนแสดงความคิดเห็น เขียนวิเคราะห์วิจารณ์สาร และการพูดแสดงความคิดเห็น 4) กิจกรรมเรื่องจุดเปลี่ยน ใช้สื่อนิยายในบริบทเทคโนโลยี มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ อ่านตีความและแปลความ การเขียนอธิบาย/แสดงความคิดเห็น งานเขียนบันเทิงคดี และการพูดแสดงความคิดเห็น โน้มน้าวใจ ได้แย้ง

4. คุณภาพของชุดกิจกรรม พบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าชุดกิจกรรมมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าชุดกิจกรรมดังกล่าวนี้เหมาะสมในการนำไปใช้ส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้

5. ผลการใช้ชุดกิจกรรม พบว่านักเรียนมีผลการประเมินทักษะการสื่อสารภาษาไทยในระดับผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป โดย 1) กิจกรรมเรื่องทางรอด นักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 จำนวน 15 คน 2) กิจกรรมเรื่องปริศนากลางทะเลทราย นักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 จำนวน 9 คน ระดับดี ร้อยละ 75 จำนวน 6 คน 3) กิจกรรมเรื่องผู้พิทักษ์สัตว์พิเศษ นักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 จำนวน 9 คน ระดับดี ร้อยละ 75 จำนวน 6 คน และ 4) กิจกรรมเรื่องจุดเปลี่ยน นักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 จำนวน 7 คน ระดับดี ร้อยละ 75 จำนวน 8 คน

6. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ในระดับมากที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดกิจกรรมนี้ สามารถนำมาส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าทักษะการสื่อสารภาษาไทยมีเป้าหมายในการพัฒนาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดโครงสร้างทักษะการสื่อสารภาษาไทยเพื่อช่วยในการคัดเลือกเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาให้ชัดเจน โดยสอบถามความคิดเห็นของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นผู้ร่วมพัฒนา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ทักษะที่ใช้

ในการรับสารและทักษะที่ใช้ในการส่งสาร เพื่อกำหนดเป้าหมายทักษะการสื่อสาร โดยเริ่มจากรับสารผ่านการอ่านและการฟัง จากนั้นนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านการเขียนและการพูด สอดคล้องกับ ลินจง จันทรวราทิตย์ (2551) ที่ศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวใหม่ โดยบูรณาการทักษะภาษาไทยเพื่อสร้างปัญญาให้แก่ผู้เรียน สรุปได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนต้องมีกระบวนการที่เป็นขั้นตอนและมีผลงานเป็นรูปธรรม เริ่มด้วยทักษะการฟังและการอ่าน การสืบค้นข้อมูล และนำเสนอความรู้ที่ได้ศึกษามาเป็นอย่างดีแล้วด้วยการพูดและการเขียน

สื่อที่ใช้ในชุดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสารครบทั้ง 4 ทักษะ เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่กำหนดไว้ และช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างสนุกสนานมากขึ้น สอดคล้องกับ ทิพย์สุตา ทวีศิลป์ (2561) ที่กล่าวว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมการสื่อสารภาษาไทยต้องมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการฝึกทักษะการสื่อสาร ครบทุกด้าน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษา เกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน โดยครู กำหนดเป้าหมายงานที่ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะภาษาในสถานการณ์จำลองเพื่อบรรลุเป้าหมาย

บริบทที่เหมาะสมในการสร้างชุดกิจกรรมมี 4 เรื่อง ประกอบด้วย 1) บริบทเกี่ยวกับ อวกาศ 2) บริบทเกี่ยวกับโลก 3) บริบทเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต และ 4) บริบทเกี่ยวกับหุ่นยนต์ และเทคโนโลยี ทั้งหมดนี้เป็นเนื้อหาในบริบทวิทยาศาสตร์ที่มีความซับซ้อนเหมาะสมกับ ความสามารถของนักเรียน มีความหลากหลายและดึงดูดความสนใจของนักเรียนด้วย สอดคล้องกับ สกล ตั้งเกาสกุล (2560) ที่พัฒนาชุดกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ตามแนวคิด การใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ กล่าวว่า บริบทที่ครู ผู้สอนนำมาใช้ควรมีความหลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจร่วมกิจกรรมมากขึ้น

เมื่อประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรม พบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ชุดกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบชุดกิจกรรมให้มี กิจกรรมหลากหลาย เอื้อต่อการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสารของตนเอง ไปพร้อมกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือเพื่อนร่วมชั้นเรียน สอดคล้องกับ ชาตรี ฝ้ายคำตา (2558) ที่กล่าวว่า การมีปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนเข้าไปมีส่วนร่วมและมีความเข้าใจสิ่งที่ได้เรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังมีความเห็นต่อชุดกิจกรรมเพิ่มเติมว่า ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ จากการ เลือกใช้บริบททางวิทยาศาสตร์มาเป็นสื่อในการส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทย กิจกรรม แลกเปลี่ยนและท้าทายความสามารถให้ลงมือทำ สอดคล้องกับแนวคิดของ อัมพร ม้าคะนอง (2553) ที่กล่าวถึงข้อควรคำนึงถึงในการออกแบบกิจกรรมไว้ว่า กิจกรรมควรมีความน่าสนใจ สะท้อนปัญหาหรือสถานการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความรู้ความสามารถของผู้เรียน เพื่อจูงใจและท้าทายความสามารถให้ลงมือทำและใช้ความคิดอย่างต่อเนื่อง

จากการนำชุดกิจกรรมไปใช้ ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินขึ้นไปทุกกิจกรรม เนื่องจากผู้วิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมโดยมุ่งเน้นให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริงจากสื่อและสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้นเพื่อฝึกฝนทักษะการสื่อสาร สอดคล้องกับ ทิพย์สุดา ทวีศิลป์ (2561) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารนั้นจะต้อง กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะการสื่อสารด้านต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับ ผู้อื่นจนเกิดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทั้งนี้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมในระดับมากที่สุดทุกด้าน เนื่องจาก ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน สอดคล้องกับหลักการนำชุดกิจกรรม มาใช้ของ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542) ที่กล่าวไว้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมเป็นการให้อิสระ ผู้เรียนในการเรียนรู้ตามระดับสติปัญญาและความสนใจ ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยตนเอง โดยจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ผ่อนคลาย สอดคล้องกับ ชวิน พงษ์ผจญ (2563) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้รายวิชาศิลปะการเขียนและแต่งคำประพันธ์ตามแนวคิดการเรียน การสอนโดยอิงบริบทจริงเพื่อสร้างเสริมเจตคติเชิงบวกต่อการเขียนร้อยแก้วกับการแต่งคำ ประพันธ์ไทย และความพร้อมในการเป็นครูภาษาไทย พบว่านิสิตมีเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว และการแต่งคำประพันธ์ไทยสูงกว่าก่อนเรียน เป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม การเรียนรู้มีความสุข เรียนรู้มีความหมายผ่านการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ Krashen and Terrell (1993) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนจะกล้าพูดภาษาที่เรียนได้ เมื่อผ่าน กระบวนการเรียนรู้ภาษานั้น ๆ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลาย ปราศจากการบังคับ จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมส่งเสริมทักษะ การสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทอื่น เช่น บริบทจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น
2. ควรพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารในระดับพหุภาษา โดยเพิ่ม การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
3. ควรวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรายวิชาภาษาไทยหลังจากการทดลอง ใช้ชุดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทักษะความสามารถในด้านอื่นของนักเรียนที่ได้ทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทย เช่น ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการให้เหตุผล และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
2. ควรพัฒนารูปแบบของชุดกิจกรรมที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวกต่อการเรียนรู้และทันสมัยมากขึ้น โดยอาจจัดทำเป็นแอปพลิเคชันหรือสื่อออนไลน์ เป็นต้น
3. ควรศึกษาและติดตามผลระยะยาวเกี่ยวกับความคงทนหรือพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้บริบทวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. ควรสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หรือผู้เชี่ยวชาญสาขาวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับคุณภาพและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมที่ได้นำบริบทวิทยาศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชวิน พงษ์ผจญ. (2563). การจัดการเรียนรู้รายวิชาศิลปะการเขียนและแต่งคำประพันธ์ตามแนวคิดการเรียนการสอนโดยอิงบริบทจริงเพื่อสร้างเสริมเจตคติเชิงบวกต่อการเขียนร้อยแก้วกับการแต่งคำประพันธ์ไทย และความพร้อมในการเป็นครูภาษาไทย. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 14(1), หน้า 26-47.
- ชาตรี ฝ่ายคำตา. (2558). **กลยุทธ์การสอนเคมีอย่างมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: วิสด้าอินเตอร์พริ้นท์.
- ทิพย์สุตา ทวีศิลป์. (2561). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานและทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมสำหรับนักเรียนประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). **นวัตกรรมทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ลินจง จันทรวราทิพย์. (2551). **การจัดกระบวนการเรียนรู้แนวใหม่โดยบูรณาการทักษะภาษาไทยเพื่อสร้างปัญญาให้แก่ผู้เรียน**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สกล ตั้งเก้าสกุล. (2560). *การพัฒนาชุดกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ตามแนวคิดการใช้บริบทเป็นฐานร่วมกับการสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้คณิตศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *รายงานการวิจัยสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

อัมพร ม้าคะนอง. (2553). *ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Crawford, Michael L. (2001). *Teaching contextually: Research, rationale, and techniques for improving student motivation and achievement in mathematics and science*. Waco, TX: CORD.

Johnson, Elaine B. (2002). *Contextual teaching and learning: What it is and why it's here to stay*. Thousand Oaks, CA: Corwin.

Krashen, Stephen D., & Terrell, Tracy D. (1993). *The natural approach: Language acquisition in the classroom*. New York, NY: Prentice Hall.